Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Cause propter quas voluit dimittere cancellariam

urn:nbn:de:bsz:31-300764

Visual Library

par illa que exuperat omnem ſenſum. gaudiū magnū. magnū valde ⁊ ſempiternum ¶ Reqes illa ē laboris ⁊ doloris oīs abſētia. cure ⁊ anxietatis nulla incidētia. nulla moleſtia. nulla anguſtia. nulla cōfuſio. nulla formidō. vbi abſterget de⁹ oēꝫ lachrimā ab oculis ſctōꝝ. vbi ꝓſus aberit oīne malū. ¶ Reqes illa ē ꝑpetua ſin ſanitate firmitas icōcuſſa in animi libtate ſuauitas. ſuauiſſima ⁊ ſupdulciſſima ſin viſiōe creatorꝭ delectatio. ſctā ⁊ ſincera in ſctōꝝ ſocietate dulcedo ¶ Reqes inqꝫ illa ē indui veſtimētis glīe. cū glā ⁊ triſticia tripudiare in ꝯſpectu diuine potētie. glā ⁊ hōre coronari ⁊ radijs excellētiſſime claritatis ꝑenniter illuſtrari ¶ Reqes illa ē indefeſſus ⁊ irreuerberatus intuit⁹ in illud diuine lucꝭ archanuꝫ de ſupna potētia ſapia bonitate magnificētiſſima admiratio. atqꝫ inter āplex⁹ dei oīpotētis indeficiēs ꝯmoratio. ⁊ pie eius pn̄tie ſempiternaliter iugis fruitio. ꝑennis ex toto corde ex tota aīa atqꝫ ex oībꝫ viribꝫ ⁊ viriū medullis exultatio ¶ Reqes illa ē incircūuelata fulgide eternitatis inſpectio. inextinguibilis erga ipam venā charitatꝭ ⁊ itēta affectio. ſereniſſima ad prēm luminū acceſſio. ⁊ incomꝑhēſibilis celeſtiū gaudioꝝ ꝑticipatio ¶ Reqes inqꝫ illa ē accūbere in cōuiuio regis eterni. bibere ⁊ iebriari a multitudine dulcedinis dn̄i. accēdi ⁊ inflāmari calere ⁊ ſupferuere in ardoribꝫ ſempiternis. ire ⁊ intrare ac penetrare vſqꝫ ad intima dei. bti vehemētia amorꝭ haurire dulcoreꝫ fōtis vite ⁊ ſapie ⁊ eſſe cū deo ſine fine Amē

A ¶ Sequuntur cauſe

ꝓpter q̄s cācellariā dimittere volebat Iſta eſt ꝑs anguſtiarūꝫ ⁊ calamitatū in officio cācellarie ꝑiſieñ. q̄rū cōſideratiōe ⁊ ſanctiſſimoꝝ deū timentiū ꝯſilijs cedere ſimpliciter ⁊ gratis ſixus inſtitui.

Cogor eni ꝑlibꝫ dn̄is magnis valde q̄ aduerſiſſimi ſunt cōplacere vel obſeq̄. noīa nō explico illa ſciētibꝫ. Puto videtur inſania hāc ꝑplexitatem cū fas eſſet nō fugere. ſiq̄dē indignatio ꝑncipis mors. ⁊ nemo pōt duobꝫ dn̄is ſuire. ¶ Cogor amicis fauere q̄ tn̄ eruere me nō ſufficiūt. nec mea factioſis ⁊ fortiſſimis hominibꝫ q̄ oīa calūniant q̄ ago. imo ⁊ verba mea tota aduerſū me execrant Hec idcirco ꝑſecutio pl⁹ ꝑſonalis ē q̄ꝫ altera. q̄ caſu licꝫ et expedit ſecedere ⁊ vincere in bono malū ne obnitēdo fruſtra ego ruine magne cū amicis inuoluar. Hoc docere pn̄t ea q̄ nouiter cōtigerūt. xpi ſil̄ et pauli exēpla atqꝫ documēta id ſuadēt. nā h̄ caſu paſtorē fugere nō fugere eſt. ¶ Cogor iportuniſſimis. immo nimis ꝗuibꝫ obniti vel peccare. meliuſ aūt eſt incidere dei man⁹ q̄ꝫ hoīm cū pn̄t ꝯclinari. ne amās ꝑiculū ꝑeat in illo. ¶ Cogor ad liberatiōem alioꝝ vel ꝑ ꝯſuetudie tꝑis ignaros ſcia ⁊ ꝑniciosos moribꝫ promouere ⁊ qn̄qꝫ ſufficiētioribꝫ ꝓponere. cuꝫ tn̄ dicat ſapiēs Noli velle fieri iudex niſi virtute valeas irrūpe iniq̄tates. ¶ Cogor importuniſſimis hoībꝫ ⁊ diuerſoꝝ moꝝ a me is rn̄dere. ⁊ obſeq̄ eis cōiūgi familiaritate aut inciuilis iudicabor ⁊ ero ꝑrim⁹ ꝑiclo. q̄ꝛ gaudere oportet cū gaudētibꝫ ¶ Cogor aſſidue rumores audire q̄ illic cōtinue ꝑſtrepūt. q̄bꝫ aīe q̄es oīs eripit. ⁊ in multiloquiis hmōi pctm̄ nō deeſſe ac ſpūaliter ꝯgregata ꝑ hec dilabi ſtatim cognitū ē. ¶ Cogor laborare ꝑ curioſis ſmonibꝫ q̄bꝫ abſqꝫ edificatiōis fructu maxima tꝑis ꝑs abſumit. ⁊ mihi cōuenit illud. ſtulto labore ꝯſumeris ¶ Cogor rurſus curie fluctibꝫ etſi nō ſp imergi vl̄ ingratus iudicabor. a q̄bꝫ vt emigrarē ſola hec fuit occaſio cācellariā poſtulandi. ⁊ cōtulit h̄ de⁹. aliter tn̄ q̄ꝫ ſꝑabā. cur nō igit habito fine ceſſat motus ¶ Cogor inter hec ⁊ ſilia miſſas ⁊ orōes omittere vl̄ irrecollectus dicere. In q̄bꝫ tn̄ fruct⁹ ē vberior ſi bn̄ fiāt q̄ꝫ in ꝯduū tali q̄li diſtributione vbi q̄ꝫ pu⁹ vtinā nō ſepe ꝑnicioſ⁹ vtinā mores ſit eccie fruct⁹ intima cernētibꝫ linquo. vbi locū hꝫ illud apl̄i. nemini cito man⁹ impoſueris neqꝫ cōicaueris peccatꝭ alienis ¶ Cogor ēt in tꝑali vita q̄ſi mēdicare ⁊ deſpect⁹ viuere. cū mediocritas aurea nō amara pauptas ſit tutiſſima ſm exigētiā ſtat⁹. cū alibi abūdāter hēaꝫ. ⁊ mena giūſiā ꝓuiderim. q̄ō cuꝫ detrimēto magno oporteret relinquēdo diſſipare. ⁊ cū grāmaticulis ⁊ pueris viuere ¶ Cogor ꝑ viuēdo decanatū tenere. vbi ꝓficere verb ⁊ exēplis ſum aſtrict⁹. ⁊ tn̄ ſi nō reſideā in cācellaria. ſciūt oēs eſt iuramentū q̄le murmur quale detrimētū. ⁊ q̄liter iure vocabor monſtruꝫ biceps. ambitiōis inſup imo deierationis exēplū putabor. ¶ Cogor liti ꝑ adiuncto bn̄ficio vel cedere cū irriſiōe ⁊ dāno vel cū fortiſſimo ⁊ inſupabili hoſte in eternū dimicare Qō a moribꝫ meis abhorret maxie B

et inſonat illud auribꝫ meis. cur non magꝫ
iniuriā patimini. ¶ Cogoꝛ ad p̄bēdā no/
uiter anhelare. me q̄ꝫ ⁊ amicos meos hu/
ic noue cure ſubijcere. vbi q̄nta ſpes puiſio
nis ſit. moꝛes hodierni docere faciliter p̄nt
et pfecto hoc q̄rere nō obligoꝛ nec ex altera
pte ip̄rouiſus ſtipēdijs ꝓprijs laboꝛare ne/
q̄ꝫ huc deſerere locū/ vbi abſq̄ꝫ onere ſaltez
piculoſo/ vacare mihimet poſſum ⁊ hec oīa
q̄ p̄mittunt ⁊ ſeqnt̄ur ſcādala declinare.
Nō ſi ſcādala poſt hāc reſignatiōem (vt a/
mici minant) cōtingāt. pfecto ⁊ veniēt ea/
dē vel maioꝛa. ſi nō diuiſio vlla Malo in a
lio ſub alio ⁊ p alio/ q̄ꝫ in me ⁊ ſub me fieri.
et notet illud ſaluſtij. Fruſtra niti ⁊ fatigā/
do nō niſi odiū q̄rere/ extreme demētie eſt.
¶ Cogoꝛ multitudinē inſeq̄ ad agēdum
qḋ nō placet aut licet. vel vt hoſtꝫ ac ſuſpe/
ctus ambitiōe h̄ri/ nec hic diſſimulare aut
fugere ſeu tacere ſufficit. niſi pariter clama
uero. cū tn̄ ſcriptū ſit. nō inſeq̄ris m̄ltitudi
nē ad faciēdū malū ¶ Cogoꝛ pnicioſa do
gmata q̄lia iā ſeminata ſunt ab aliq̄bꝫ/ vel
tacere cōtra cōſciam/ vel cū ſ̄mo mei. imo
veritatis piculo/ illa p reuocatiōes coꝛrige
re ⁊ nō potius cōfirmare fauētes dicētibꝫ p
miſerint. vbi aūt malicia p̄ualet/ habitādū
nō eſſe ſuadet plato. et illic Ezech. ⁊ Hier.
de gemēdo valet cōſiliū. ¶ Cogoꝛ liguas
oēs maliuolas/ tāq̄ꝫ ſignū ad ſagittā/ ppeti
q̄ tn̄ intolerabiliter ⁊ irrōnabiliter ſeuiunt
et penetrāt. ſciūt expti. q̄ꝫ tū deniq̄ꝫ nō i ver
bis ſolū ſed in vita/ ꝓpter coherētiā q̄ndam
hic inn̄iatā/ ſit diſcrimē agnoſcunt Quo
pacto deniq̄ꝫ redimendū tp̄s ſit vident. qꝛ
dies mali ſunt imo ſupra modū piculoſiſſi
mi ⁊ ſeditionū ſemibꝫ vndiq̄ꝫ repleti. Arx
ſyon occupata fit in laqueū ipi hierl̄m. fe/
lix poꝛro e tali naufragio non ſine bn̄ficio
ſi vel nudus enatauerit. ¶ Ex aduerſo p p̄ ¶R
ſentia mea nihil allegari boni pōt niſi ſpes
quedā alijs pficiēdi. quā fingūt q̄dā. vtinā
nō ceco iudicio rapti de exiguitate mea. q̄
q̄ꝫ ad hoc inutilis ſit ſentio. ⁊ dudū expioꝛ.
ſcitū vere eſt illud plus alijs de te. ¶ Cōſi/
deretur hic acri iudicio taꝫ ex p̄teritis q̄ꝫ ex
circūſtātia rerū/ ſi plus obeſt ille q̄ cū ſuis
pſonaliter q̄rit pſeq̄/ ⁊ cū eo iuſticia piclita
tur quaꝫ iuuet: ⁊ vbi locū hꝫ ſi vos pſecuti
fuerint ⁊c. ¶ Cōſideret q̄ꝫ pua ſit pficiēdi
ſpes apud eos q̄ ſapiētes ſunt in oculꝯ ſuis
et q̄ ad nil aliud vacāt/ niſi cū athenienſibꝫ
dicere vel audire aliq̄d noui. Ubi preterea
multitudine res geritur. vbi ſi q̄ qui ſint de
ſua ſalute ſoliciti/ faciliter et abūde cōſilia
repiūt. apud illos vͦo q̄ ſalutē ſuā nō q̄rūt/
p̄dicatio nō ſolū ocioſa ſed ēt pnicioſa ⁊ ir
riſione digna ſi nō tm̄mō curioſa ſit/ effici
tur. vbi aūt nō eſt auditꝯ nō effundas vbū
Exēplo xp̄i q̄ corā herode cū audire curio
ſa geſtiret obmutuit ¶ Cōſideret q pfectꝯ
eſſe Brugꝫ pōt/ ſolo etiā vite exēplo/ ſi ver/
ba deeſſent. vbi tn̄ pficere/ bn̄ficiū notabi/
le pſtringit platura tam ſolēnis. ¶ Conſi
deret ab exptis/ q̄d apud magnates pſint i
ferioꝝ verba. imo g̃uiter iraſcunt dicētibꝫ/
ſi nō ſint ſm volūtatē ſi nō obſuēt illud. lo
q̄mini nob placētia. ⁊ q̄d michee cōtigerit
ſi nequaq̄ꝫ meminerint. Quapropter m̄lti do
ctoꝝ ⁊ p̄dicantiū qḋ rn̄dēt dicere ioculato
res ⁊ fiſtulatoꝛes mirant. q̄ ad arbitriū tri/
pudiare nolentiū/ carmīa. i. doctrinas mē/
ſurāt variantq̄ꝫ. ¶ Cōſideret q repugnan
te natura vel cōſuetudine q̄ altera natura ē
nil vnq̄ꝫ feliciter agit/ Eſt āt natura mea et
ꝯſuetudo ad agibilia pꝛſus inepta. ſcrupu
loſa. iners. foꝛmiduloſa. leuiſſime pturba/
ta vt plus milies expioꝛ iugiter. Quid igit
conaboꝛ ꝯ ictū fluuij: cur vim nature faciā
quā licet expellā furca (vt Oratiꝯ ait) tn̄ vſ/
q̄ꝫ redibit: Quid fructu puiſione ⁊ hono/
re/ allectaboꝛ amicoꝝ: Fateoꝛ hec vltimo
euincere potui carnalioꝛ ⁊ h̄ pentibꝫ rurali
bus hoc nō curātibꝫ. imo ipis fratribꝫ ſoꝛo
ribꝫ muliebꝛioꝛ et ad altioꝛa ſcādētibꝫ mio
ribꝫ minoꝛ. ſꝫ iminēte tanto naufragio mer
cibꝫ etiā chariſſimis imo neceſſarijs/ vltro
piectis/ enatandū eſt. ⁊ ab icēdio ſine diui
tijs ꝓprijs/ emigrandū. ſicut a curia certe lu
croſioꝛe/ memetipm violēter eripui. nec pi/
get q̄ꝫ q̄ꝫ obniterent amici Nō ſi dicat picu
la hec ex timoꝛe fugere ⁊ venire ad illud te/
rentianū q̄d ſi celū ruat: pculdubio plura
dāt intelligi amicoꝝ ꝯminatōes ambigue
ex p̄teritis futura pſagio. et pticularia tam̄
nec dū loq̄ꝛ. nec dū ea q̄ intrinſecꝯ latēt ape
rio. ¶ Cōſideret in q̄ꝫta copia ſunt mgr̄i ¶S
ad cōtēplatiōem foꝛte minꝯ idonei. q̄ oībꝯ
agēdis in officio vigilantiꝯ libētiꝯ atq̄ꝫ feli
cius defuirēt. Nec optet h̄ hoīem q̄rere i q̄
nō ſit macula. qꝛ rara nimis auis in terris.
nec pfecto talis ſum ego ¶ Uidete obſecro
q̄ꝫ intolerabilis eēt erroꝛ atq̄ꝫ ſupbia vel in
me vel in alijs de me talia cogitare. et ſic p/
ferre velle. q̄liter ſimea defoꝛmis/ fetū ſuꝫ
caballis añponit. Poꝛro nō eſt concilium

cõtra dñm ſi ob oculis ſim ꝓiectus. vt ꝑſit
alter. Eſtimo ꝑ audita ⁊ facta Bñdictum
ne cederet/ab amicis hoc ſupbie fuco fuiſ-
ſe deceptũ. q̃ſi vicꝫ eccia recederet cũ ſua ceſ-
ſione. nec ali⁹ talis ad regimẽ ipi debitum
poſſe repiri. hec vero plane tentatio demo
nij meridiani. ¶ Cõſiderer quãta ſit rari-
tas deo in cõtẽplatiõis q̃ete viuẽtiũ more
ꝓꝝ ſctoꝝ. Jõ ſiq̃s tenuiter ad h op⁹ atp⁹
inueniat/credẽdũ ſibi puto. qꝛ talentũ ſuũ
tale eſt nõ alia agibilia ſaltẽ in tãto. ſic op⁹
oculi videre eſt: nõ laborare. Habet eni q̃-
libet donũ ꝓpriũ a deo/talẽ ceſſionẽ/hac cã
ipe Greg. nazãzenus/⁊ papa Celeſti. ⁊ alij
plures/fuerũt executi. ¶ Conſiderer. ſi ad
epatũ vocarer vel aliud ingẽs tpale bonũ/
an amici cõſulerẽt/oib⁹ ſpretis cãcellariã
eſſe tenendã. Eſtimo nequaq̃ / nõ dubito
tñ/q̃n nũc ſecurius volẽdo deſcẽdere/illã
deſero/q̃ aliter aſcẽdẽdo. Nõ ſi in caſu di-
miſſiõis officij ad maiora/vel ꝑ mort tra-
ſitu/ꝓuidẽdũ reſtaret cãcellarie agatur nũc
put tũc. imo tanto ꝓuidi⁹ q̃to deliberatio
maior eſſe põt/q̃ ꝑmũ data rapiat occaſio
¶ Cõſiderer q̃ multi etiã ex amicis et qui
dicũt ꝑicula ſe videre/ꝑũt abſq̃ tãtis inui-
die odijs ⁊ aduerſitatũ cauſis/ſubire illud
onus gratis. in q̃ tãtis grauat⁹ ſum onerib⁹.
et nõ irrõnabil' vſq̃quaq̃ quorũdã vexa-
tus odijs q̃bus ꝑ meã forte ambitiõẽ/aut
importunitatẽ/ſpes quã ſitiũt adẽpta eſt ⁊
erepta. Nõ ſi renuãt/videãt q̃m equo me-
cũ agãt iudicio. attẽdant ne digito moue-
re nolint onera q̃ in eis ceruicib⁹ nolũt im-
manere. ¶ Deniq̃ neminẽ dubitare arbi-
tror q̃n liceat ſm iura oia/reſigre bñficium
tale/reſignare in manu ſupioris. ⁊ vel reli-
gionẽ intrare. vel aliter viuere. ꝑſertim bñ
ficiũ aliud curatũ bñti. Nõ ſi licet/cogno-
ſco me ⁊ mores meos. certus ſum certitudi
ne tali quã in tali materia ſufficiẽtẽ exiſtio
q̃ mihi ẽ expediens ¶ Nõ ſi fingãt nimis
me amãtes/illud nõ expediẽs ee reipubli-
ce/vel alioꝝ ꝑfectui: audiãt diuinũ tonitru
um. Quid ꝓdeſt homini ſi totũ mũdũ lu-
cret Videant demũ ne ſint inter illos de q̃
bus alibi. Inimici hois domeſtici ei⁹ Illõ
etiã pueris decãtatũ. Que nocitura tenes.
q̃uis ſint cara relinq̃. ¶ Et ne me mutati-
onis culpabilẽ arguãt. ſi nũc tã vehemẽter
fugio/qõ tã diligẽter ꝓſecut⁹ ſum/ſciãt q̃a
meũ ſape/cũ etate ⁊ experientia creuit. et me
ſpes plurima fruſtrata eſt. certũ vo eſt. id ẽ
illud tẽpibus mores ſapiẽs. ¶ Nõ ſi al-
legetur infamia mea/ſcio q̃ ꝑ infamiã ⁊ bo
nam famã ꝑgitur ad celũ. Scio q̃ ꝑ mini
mo mihi eſſe debꝫ/vt ab hũano die iudicer
qui me iudicat dñs eſt. Ceterũ non ꝑplari
rumore ſed ꝯſcie ſimplicitate/xp̄iani vita
metit. Cõſultius ꝑfecto ⁊ honeſtius ẽ il-
lud vltro facere/qõ tandẽ ab inuito vl' ipa
mors extorquet. ¶ Expliciunt.

Recõmendatio li-
centiandoꝝ in decretis. facta pariſius per
eundem.

QUeſiuerit forſan aliq̃s/cur a vi T
culis ſcholaſtice exercitationis
ſunt hi venerabiles viri ita mul-
tiplicitã numero q̃ merito/ve-
lut in libertatẽ q̃ndã adducti. Rñdemus ꝑ
verba ſũmi legiſlatoris dei/in euãgelio di-
cẽtis. Dñs his opus habet. Originaliter.
Math. xxi. Mar. xi. Lu. xix. Quiſq̃s eni
oculus ſue cõſiderationis ꝑ vniuerſam ec-
cleſiã deducere voluerit/inueniet eã velut
aliquã domũ grãdẽ: iuxta ꝓphicã exclama-
tiõem. O iſrl' q̃ magna eſt dom⁹ dei/⁊ igẽs
locus poſſeſſionis ei⁹. ꝑſidet huic eccie do-
minus nr̃ ihs xp̄us/tanq̃ fili⁹ heres in do-
mo ſua/dei pris ſui/ſm aplm heb. pmo ¶
Propterea loquẽs in ꝑabolis frequenter
noiauit prẽmfamilias. Recte ꝓfus/qꝛ fa-
miliã hꝫ multiplicẽ/mirabili officioꝝ or-
dinũq̃ varietate cõſtitutã. q̃ etſi cũcta ꝑ ſe
ipm agere poſſet: diſponere volens tñ nos
coadiutores eſſe ſuos. ſm aplm. Ac ꝑinde
bonitatis ſue ꝑticipes fieri. Aſſumit hoies
ad obſequiũ ſuũ. Nimirũ qꝛ iuuẽto etiam
vti dignatus eſt. dũ miſit diſcip'los ſuos vt
ſoluerẽt aſinã ⁊ pullũ eius. vt dicerẽt iterro
gãtib⁹ qꝛ dñs his opus hꝫ. hec ſm litterã.
¶ Sed a lr̃a traducamus ſi placet verbũ
iſtud ad myſteriũ ꝯueniẽs laudib⁹ horum
ſpectabiliũ ⁊ eruditoꝝ viroꝝ. Ita eni mos
ita eni ius exigit vt laudent ⁊ dicam⁹: quia
dñs his opus hꝫ. Quis dñs: Jã dictũ eſt:
dñs dñantiũ ⁊ rex regũ: cui ſuire regnare ẽ
glo. Roma. p. Cui⁹ agi frenis/ſũma libtas
eſt Boe. de cõſol. Cui⁹ ſeruitute glabatur
theologis aug habates ſũma inq̃ens inge-
nuitas iſta eſt/in q̃ xp̄i fuit⁹ cõprobatur ¶
Qua in re/ꝑtinus oñdit laus egregia do-
ctiſſimoꝝ ⁊ interſigniũ baccalarioꝝ iſtoꝝ
q̃m̃ tãti taliſq̃ dñi/ſuos ſe dedicare ſtudu
erũt. nec ſuos q̃leſcũq̃: ſed viriles ſeruos.